

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

การศึกษามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการในการสร้างและสะสมทุนทางปัญญา ความรู้ ทักษะแก่มนุษย์ ซึ่งจะเป็นแหล่งของทุน และวิทยาการตลอดจนวัตถุปัจจัยอื่น ๆ ทั้งหลาย กล่าวได้ว่า การศึกษาที่สูงขึ้น มีผลทำให้มูลค่าของทุนมนุษย์ (Human Capital) สูงขึ้นด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งแรกในภาคใต้เริ่มก่อตั้งที่ ตำบลรูสะมิแล อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อปี พ.ศ.2509 ในระยะแรกใช้ชื่อว่า "มหาวิทยาลัยภาคใต้" (University of southern Thailand) ต่อมาในเดือนกันยายน พ.ศ. 2510 ได้รับพระราชทานชื่อว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Prince of Songkla University) ตามพระนามฐานันดรศักดิ์ของสมเด็จพระบรมราชชนกเจ้าฟ้ามหิดล ออกุศลเดชกรมหลวง สงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้กำหนดเป้าหมาย เพื่อการพัฒนาภาคใต้ ตามแผนพัฒนาการศึกษาอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุขและเสมอภาคของประชาชนและเพื่อเป็นแหล่งบริการทางด้านวิชาการชุมชน ทั้งในชนบทและในเมือง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีเจตจำนงตั้งแต่เริ่มดำเนินการในการกระจายโอกาสทางการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ในภูมิภาคภาคใต้ เพื่อยกระดับมาตรฐานการ ศึกษาและฐานทางวิชาการที่สำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ (มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์, 2548 : 1)

ในปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี การจัดการเรียนการสอนทั้งหมด 6 คณะ 1 วิทยาลัย ประกอบด้วย คณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร คณะรัฐศาสตร์ วิทยาลัยอิสลามศึกษา เปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ รวม 83 หลักสูตร เป็นหลักสูตรปริญญาตรี 56 หลักสูตรหลักสูตรปริญญาโท 21 หลักสูตร และ หลักสูตรปริญญาเอก 6 หลักสูตร (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2551: 2-4)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาในส่วนภูมิภาคแห่งหนึ่งที่ได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพจำนวนมากมาย ที่สามารถสร้างประโยชน์ให้สังคม และได้เปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีภูมิลำเนาในพื้นที่ภาคใต้ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และแนวทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี และ

เปิดช่องทางในการรับเข้าศึกษาหลากหลายช่องทางมากขึ้น เช่น การรับเข้าศึกษาในระบบกลาง ระบบรับตรง ระบบพิเศษ และระบบโควตา นอกเหนือจากการรับเข้าศึกษาในระบบปกติหรือระบบกลาง ซึ่งในการดำเนินการ แนะแนวการศึกษาและเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาที่ต้องการตามแผนการพัฒนากำลังคนของมหาวิทยาลัยไม่สอดคล้องกับจำนวนนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาจริง (ทิพวรรณ เจริญศักดิ์ และคณะ, 2549: 2)

ในสถานการณ์ปัจจุบัน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบมานับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จึงได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์นี้ด้วยเป็นอย่างมาก เกิดภาวะนักศึกษาลาออกกลางคันมากเป็นประวัติการณ์ และนับตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 ถึง 2550 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 95 เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ และประมาณร้อยละ 50 ของนักศึกษาทั้งหมด มาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2550) จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า กลุ่มของนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานีนั้น จะเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่เป็นส่วนใหญ่ โดยนักศึกษาจากภูมิภาคอื่น ๆ ลดลงเป็นอย่างมาก

ผลการรับนักศึกษารับนักศึกษาปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ดังนี้ คณะศึกษาศาสตร์หลักสูตร 4-5 ปี จำนวน 645 คน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 568 คน คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 333 คน วิทยาลัยอิสลามศึกษา จำนวน 179 คน คณะวิทยาการสื่อสารจำนวน 207 คน คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 36 คน คณะรัฐศาสตร์ จำนวน 240 คน รวมทั้งสิ้น 2,534 คน (จุดสำรวจนทะเบียนและสถิตินักศึกษา, 2551 : 2) ในขณะที่ตามแผนการรับนักศึกษาปีการศึกษา 2551 ในระดับปริญญาตรียื่นรับทั้งหมด จำนวน 3,760 คน จะเห็นได้ว่านักศึกษาที่สอบเข้ามามีจำนวนต่ำกว่าแผนมาก

จากสภาพปัญหาของการรับนักศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการศึกษาหาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 ของนักศึกษา และต้องการศึกษาว่านักศึกษา ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาใน ระบบกลาง ระบบรับตรง ระบบพิเศษ มีปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับแนวทางในการ วางแผนการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ไป และเพิ่มแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้เกิดความสนใจที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อจะได้สนองตอบนโยบายและแผนการรับนักศึกษาตามที่กำหนด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551
2. เพื่อศึกษาปัจจัยโดยรวมที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านต่างๆของนักศึกษาที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551
3. ทำให้ทราบความแตกต่างของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ระหว่างนักศึกษาที่เข้าด้วยระบบกลาง ระบบตรง และระบบพิเศษ
4. สามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการรับสมัครบุคคลเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ทั้งในระบบกลาง ระบบตรง และระบบพิเศษของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 3,760 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามคณะ จำนวน 511 คน
3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ภูมิภาค

3.1.2.1 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1.2.2 จังหวัดภาคใต้อื่นๆ

3.1.2.3 กรุงเทพฯและปริมณฑล

3.1.2.4 ภาคอื่น ๆ

3.1.3 ประเภทของโรงเรียนที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / เทียบเท่า

3.1.3.1 โรงเรียนรัฐบาล

3.1.3.2 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

3.1.3.3 โรงเรียนอื่น ๆ

3.1.4 สาขาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / เทียบเท่า

3.1.4.1 สายวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

3.1.4.2 สายศิลปศาสตร์- ภาษา

3.1.4.3 สายศิลปศาสตร์-คณิตศาสตร์

3.1.4.4 สายอื่น ๆ

3.1.5 ประเภทการสอบเข้าศึกษา

3.1.5.1 รับตรง

3.1.5.2 ระบบกลาง

3.1.5.3 วิธีพิเศษ

3.1.5.4 โควตา

3.1.6 ศาสนา

3.1.6.1 พุทธ

3.1.6.2 อิสลาม

3.1.6.3 อื่น ๆ

3.1.7 คณะที่เข้าศึกษา

3.1.7.1 ศึกษาศาสตร์

3.1.7.2 มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

3.1.7.3 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- 3.1.7.4 วิทยาการสื่อสาร
- 3.1.7.5 ศิลปกรรมศาสตร์
- 3.1.7.6 รัฐศาสตร์
- 3.1.7.7 วิทยาลัยอิสลาม
- 3.1.8 ลำดับการเลือกคณะที่เข้าศึกษา
  - 3.1.8.2 อันดับที่ 1
  - 3.1.8.2 อันดับที่ 2
  - 3.1.8.3 อันดับที่ 3
  - 3.1.8.4 อันดับที่ 4
- 3.1.9 ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
  - 3.1.9.1 ต่ำกว่า 2.00
  - 3.1.9.2 ตั้งแต่ 2.00-2.50
  - 3.1.9.3 ตั้งแต่ 2.51-3.00
  - 3.1.9.4 สูงกว่า 3.00
- 3.1.10 อาชีพของผู้ปกครอง
  - 3.1.10.1 รับราชการ
  - 3.1.10.2 ทำเกษตร,ทำนา,ประมง
  - 3.1.10.3 ค้าขาย
  - 3.1.10.4 รับจ้าง
  - 3.1.10.5 อื่น ๆ
- 3.1.11 รายได้ของผู้ปกครองต่อเดือน
- 3.1.12 ผู้ปกครองยังมีชีวิตอยู่หรือไม่
  - 3.1.12.1 ยังมีชีวิตอยู่
  - 3.1.12.2 บิคาเสียชีวิต
  - 3.1.12.3 มารดาเสียชีวิต
  - 3.1.12.4 เสียชีวิตทั้งคู่
  - 3.1.12.5 หย่าร้าง/แยกกันอยู่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อใน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มี 4 ด้าน ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว
ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านสถาบัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปัจจัยโดยรวมที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในระดับอุดมศึกษา สามารถกำหนดแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Determinant)

1. เพศ
2. ภูมิลำเนา
3. ประเภทของโรงเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 / หรือเทียบเท่า
4. สาขาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 / หรือเทียบเท่า
5. ประเภทการสอบเข้าศึกษา
6. ศาสนา
7. คณะที่เข้าศึกษา
8. ลำดับการเลือกคณะที่เข้าศึกษา
9. ผลการเรียนเฉลี่ย (GPA) ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
10. อาชีพของผู้ปกครอง
11. รายได้ของผู้ปกครอง
12. สถานภาพของผู้ปกครอง

ตัวแปรตาม (Outcome)

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษา

1. ด้านเหตุผลส่วนตัว
2. ด้านครอบครัว
3. ด้านสังคม
4. ด้านสถาบัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัย หมายถึง สาเหตุหรือเหตุผลที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 ที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในระบบ ระบบกลาง ระบบตรง และระบบพิเศษ 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านสถาบัน

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง ผู้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 โดย ระบบกลาง ระบบรับตรง ระบบวิธีพิเศษ

3. ลำดับการเลือกเข้าศึกษา หมายถึง คณะที่นักศึกษา สังกัดเมื่อเข้าศึกษาใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

4. ระบบกลาง หมายถึง การรับบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งปรับเปลี่ยนจากระบบสอบแข่งขันเพื่อการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย (Entrance Examination) มาเป็นการรับเข้าศึกษา (Admissions) โดยสถาบันการทดสอบแห่งชาติได้พัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้วัดและประเมินที่เป็นมาตรฐาน คือ การสอบ O-NET (Ordinary Education Test) และ A-net (Advanced Nation Education Test)

5. ระบบรับตรง หมายถึง การรับนักศึกษาเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้มากยิ่งขึ้น โดยให้นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ปีที่ 6 สายสามัญ ของ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน 14 จังหวัดภาคใต้

ได้ผ่านการคัดเลือกจากข้อเขียนที่มหาวิทยาลัยจัดสอบเอง

6. ระบบวิธีพิเศษ หมายถึง การรับนักศึกษาเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ในโครงการพิเศษต่าง ๆ เช่น โครงการของกระทรวงมหาดไทย โครงการส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬาและศิลปวัฒนธรรม โครงการผลิตแพทย์เพื่อเพิ่มชาชนบท โครงการรับนักศึกษาทันตแพทย์โควตาจังหวัด หรือโครงการที่คณะต่าง ๆ ดำเนินการรับเอง เช่น โครงการรับนักศึกษาโดยวิธีพิเศษ (โควตา) ของคณะต่าง ๆ